

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmintelen levelek csak ismert
kezektől fogadhatók el.

Kiadó hivatal:

Ráthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénsek és
kiadás körüli panaszok bérmintve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyit-tör sora 15 kr.

Pest, május 19.

(a.) Tegnapelőtt ért véget az 1869. ápr. 20-ra összehívott országgyűlés 2-dik ülészeke. Az ülészeke ama napon, aug. 4-kén vette kezdetét, melyen a fényes francia hadsereg Weissenburgnál először mérkőzött meg a german hadtömegekkel. Működése nagybárra összeesett a háboru mozgalmával, melyek interpellációk, határozati javaslatok s kérvények békés alakjában törvényhozásunk szentélyeibe is beveték árnyékukat, de azért a belreformokra irányzott fáradozásait legkevésbé sem zavarák. Összesen száztizenhét ülésben igen jelentékeny s sikeres tevékenységet fejtett ki s itt mindenek előtt egy örömdetes mozzanatot kell kiemelnünk. A pártok állása és viszonyuk egymáshoz ma is oly rideg, mint előbb, a pártok ma is oly elszántak és kibékíthetetlenül küzdöttek egymással, de jelentéktelen, alárendelt és formalis kérdésekkel, üres szószálhasogatásokkal, időtrábló személyeskedésekkel nem tölték többé a napokat. Kezdünk bele szokni a parlamentáris élet keretébe, naponta jobban megismerkedünk annak szükségletével, előfeltételeivel, modorával, s habár pártjaink szenvedélyessége most is a régi volt, a szenvedélyesség legtöbbször ott vert hatalmas hullámokat, hol helyén volt, mert nagy horderejű kérdések forogtak szóban.

A belreform terén kétségkívül e lefolyt ülészeke volt eddigi összes sessióink közül a leggyümölcsözőbb. És ezt nem az alkotott vagy tárgyalott törvények száma, hanem a tartalom és tárgyra való tekintettel állítjuk. Bárminők voltak a törvények, a jó szándék, mely alkotásukban az illető legislatív tényezőket vezette, tagadhatlan, s a komoly akarat, hogy velők ősi hibák, régi mulasztások pótoltassanak, mindenben megvolt. Az emberi ész nem csalhatatlan. A folyton új és ujalakulatban mutatkozó, folyton friss és friss hullámokat vető élet képezi a törvények egyedüli criteriumát. Van az alkotott törvények között nem egy, melynek egyes elveire vagy részleteire nézve az országgyűlés többségének nézetétől eltérő eszméket vallottunk mi, vallott a közvélemény igen tekintélyes része. Nézetünk több esetben nem emelkedtek érvényre; azonban ki merné azt állítani, hogy a tudás egyedül az ő monopoliuma s hogy mások hasonló jogosultsága nézetei nem épen úgy a haza üdvére vezethetnek. Ma már a critica ideje lejárt s azon vigasz reményében, hogy a gyakorlati élet által kitüntetendő hiányok pótlását utólag megkezdhetjük, minden hazafinak arra kell egyesülnie, hogy a hozott törvények a közügy érdekében zsinórmértéke szerint valósíttassanak meg.

Azon pénzügyi helyzet, melyet a képviselőház a budget megszavazása által a folyó évre alkotott, fényesnek egyáltalában nem nevezhető. Eltekintve attól, hogy a budgettárgyalások hosszú folyama vagy inkább késő megkezdése által a pénzügyi és több hadi indennitással vette kezdetét, az évi fedezeti hiány majdnem husz millió frtra rug. Súlyos teher ugyan, de ha ama rendkívüli sok és változatos szükségletet figyelembe vesszük, melynek megvalósítása körülbelül elodázhatatlannak mondható, egy a terhet legalább is jogosultnak tekinthetjük. Mellékesen megemlítjük itt, hogy ezen deficit valamint a fűmei kikötő építésére szükséges tizenhárom millió forint egy negyven milliómos új állósított magyar államadósság útján fog fedeztetni, mely valószínűleg még az őz folyamában vétezik föl.

A lefolyt ülészeke végre lehetővé tette a bírósági és megye-községi törvények

végrehajtását is. A törvények egy részének kihirdetése már az új ülészeke számárra maradt ugyan, de a tárgyalás — a törvényhozási működés ezen oroszlanrész — mégis a második sessióban történt. Azon rendkívül lázas tevékenység és elhamarkodás, melyet a képviselőház előbb a vaspálya építés körül kifejtett, ez ülészeke alatt nem igen mutatkozott s mind oly vonatokat kerültek tárgyalás vagy elfogadás alá, melyeknek kiépítése érezhető országos szükséglet képez. Valóban ideje volt, hogy a vaspálya-politika terén józanabb vezérelvek kerüljenek uralomra. A Magyarország által átvállalt kamatbiztosítás évi összege már is több a husz milliónál, melynek legnagyobb részét az ország valóban fizetni is fogja. Új vasutaink fölötté keveset jövedelmeznek s például a pécs-barcsira a biztosított öt szanalékból négyet az állam kötelei fizetni. Az utolsó ülészeke mérséklete e téren mindenesetre örömdetes jelenség s óhajtható, hogy állandó legyen, mert a valóban fontos vonalak legtöbbje — a szerbiai összekötő pályakon kívül — már úgy is engedélyezve vannak.

Nem akarunk a múlt ülészeke működésének részletes bírálatába bocsátkozni, mert tevékenysége minden fontos mozzanatáról annak idején megemlékeztünk volt. Most csak egy szót a jövőről. Naponta mindinkább világosabbá lesz, hogy Magyarországon a közügyek elintézésének sulypontját a nemzeti képviselő testület képezi. Vajha e testület hatalmát mindig a haza üdvére, a közügy emelésére, a közérdek támogatására használná! Ma a delegatiónak előtérjén állunk. Pénzügyi viszonyaink fonálai annak kezében összpontosulnak; az itt megállapított kiadási tételek nagysága határozza jövő évi budgetünk állapotát felett. A delegatiónak tehát lelkiismeretesnek kell lennie a kiadások megállapításában takarékoskodnia ott, hol a takarékoság a józan ész követeléseivel összefér. Ha ez megtörtént, úgy a ma megindult harmadik sessió a deficit tekintetében is szerencsésebb lesz, mint előde s az új pénzügyi évben, ha a normalis politikai viszonyok változást nem szenvednek, a deficit szerepeltetni nem fog.

Gróf Festetics a felség személye körüli miniszter leköszönése valósul. Ő felsége elfogadta a lemondást, s helyette b. Wenckheim Béla egykori belügyért nevezte ki, kinek a főrendek mai ülésén már gratuláltak is és ő el is fogadta.

Az 1871-ki Bécsben ülésezendő magyar delegatiónak tagjainak névsora a Deák-kör megállapodása szerint: Bittó István, Széll Kálmán, Bömes Frigyes, Bujánovics Sándor, Lázár Mihály, Ciotta János, Barsay Kálmán, Eber Nándor, Földváry Miklós, Falk Miksa, Harkányi Frigyes, Hódossy Imre, Királyi Pál, Kálnoky Pál gróf, Kemény Gábor b., Mihályi Péter, Ordódy Pál, Ormos Sándor, Paczolay János, Petrovay Ákos, Prileszky Tádé, Pulszky Ferencz, Radó Kálmán, Rudits József b., Szeniczey Ödön, Szögyényi L., Szentpály Jenő, Tury Sámuel, Trefort Agost, Ürményi Miksa, Wahrmann Mór, Wass Sámuel gróf, Wodianer Albert b., Zichy József gr., Zichy Nándor gróf, Zsedényi Ede. A horvátok közül: Jancsó István, Wukovits, Pejácsevics László, Suhaj Imre. Pótagok: Barsay Ákos, Halassy Gyula, Högyész Gyula, Szirmai Ödön, Wirkner Lajos, Stoll Károly, Kendeffy Árpád, Térey Pál, Vay Ádám gróf, Paracetic Sándor.

A főrendház által a delegatiónak a következők jelöltettek: Rendestagok: gr. Majláth Antal, gr. Szápáry Géza, gr. Erdődy Sándor, gr. Szápáry Antal, gr. Széchenyi Antal, gr. Zichy Ferencz, Haynald Lajos érsek, gr. Zichy Henrik, gr. Schidegg, gróf Almásy György, báró Prónay Gábor, gróf Erdődy István, gróf Mikes János, Maljevác Péter, gróf Andrássy Aladár, gr. Apponyi Albert, gróf Hunyady László, báró Fiáth Ferencz, b. Miske Imre, Pankovics püspök.

Pótagok: Inkey Nándor, ifj. báró Vay Miklós, gr. Sigay Fülöp, gr. Széchenyi Pál.

Pest, május 20.

Perczel Béla igazságügyminiszteri jelöltségére vonatkozólag arról értesülünk, hogy Perczel a tárcza átvállalására tegnap szözlített fel, de egyelőre két napi gondolkodási időt kért. — Hogy Horváth Lajos meghívott, de a meghívást nem fogadta el; hitelesnek bizonyul be.

A baloldali kör tegnap esti (május 19) értekezletén, a küszöbön álló megválasztás kérdés tárgyalatán, azon óhaját emelkedett érvényre, hogy miután a törvényhatóságokra vonatkozó törvényjavaslat hibái ezek közt a virilis szavazatok kérdése is, valamint más törvényeink hiányai is csak azon uton orvosolhatók, ha az ellenzék úgy a törvényhatóságokban mint — ezek után — az országgyűlésen többségre jut; de másfelől épen ezen többségre jutást maga az ellenzék neheztelen az által, ha a virilis szavazatoknak — különben helytelenített — jogát ez uttal nem élvezvén, az ellenpártnak engedné át a tért: kívánatos, hogy az ellenzék vegyen részt a megyék új rendezésében s hozza meg azon áldozatot, hogy a törvényhatóságokban a virilis szavazatok alapján elfoglalható helyeket elfoglalja s a törvényhatósági tisztségeket is ne csak elvállalja, de azokat elnyerni is igyekezzék.

A „Reform” írja:

A múlt szombati találkozás miniszterelnökünk és Horvát Boldizsár közt nem volt minden érzékenységtől ment. Horvát Boldizsár miniszterkedése alatt sokkal többet volt kénytelen elhallgatni, hogyszem e „komoly pillanatban” ellenállhatott volna a császnak, magát szíve fenekéig ki magyarázni. Az ő keserősége nem az utolsó napok szüleménye; ő már vagy egy éve ellentétbe szorítva érzé magát kormánytársai egész belpolitikájával; Horvát Boldizsár volt azon miniszter, ki a pártvezér tanácsa s beleegyezése nélkül alig tett egy lépést is, s neki kellett mégis annak lennie, akivel e lépést majd mindig ismét visszatették. Az ő vállán nyugodott egy szerves rendezés terhe és felelőssége, s ép az ő munkája volt a kormány ötletei által minduntalan megszakítva, félretolva, sőt cserben hagyva, — és a többi. Horvát Boldizsár azon megnyugvást hozza magával a miniszteri székről a miniszternek, hogy a leendő igazságügyminiszternek a házban egy hathatós támasza vagy opponense, de mindenesetre illetékes és alig megbecsülhető sarkantyúja lesz.

A hivatalos lap Sopronmegyét főispánnal ajándékozta meg Draskóczy Gyula ur személyében. Talán a miniszterválaszhoz is szolgál adatul, ha kiemeljük, hogy e főispáni szék a minisztertanács megkerülésével tölthetett be. Nem az első, nemis az utolsó eset, meglehet, nem is épen a legrosszabb választás, de egy alkotmányos kormány lelkiismeretességének egyáltalán nem bizonyítéka.

Zágrábból Pestre érkezett hírek szerint, a választások leverő eredménye folytán, a báni széket alig elfoglalt Bedekovics is beadta lemondását.

Brüsszel, május 17.

A francia-porosz háború kitörtevel csaknem egész Európa francia-illetőleg Napoleon-ellenes volt; a századokon át győzelmes francia fegyver megalázásán előre kárörvendve, Franciaországot ön sorsára bízva, egy századra megsemmisülni hagyta.

Sedánig, az uralkodók féltékenysége s az érdekeltek nemzetek együttisége mentés, mely mindenkori egyedül Napoleon látta és soha a francia nemzetnek a szabadság iránti érdemeit nem vevőd tekintetbe, — a respublika kikiáltásától szept. 4-től kezdve — kicsinyes háladatlansággal bélyegezhető.

Franciaország siralmas s bonyolult helyzetehez nem kell commentár, azt mindenki ismeri; de hol vagyunk mi? javult-e sorsunk vagy az európai kereskedelem Franciaország porba sújtásával? Nem, sőt ellenkezőleg! az érdekeltek nemzetek irigysége s kislelkűsége egy coloszáls hatalom létrejöttét tette lehetővé Franciaország romjain, mely a békét (kivált Ausztria-Magyarországon) legkevésbé sem garantozza és a kereskedelemre is egész Európában évtizedig gátlólag fog hatni.

Emlékezzünk Sadovára — nem Franciaország volt-e az, mely Bécsnél egy még borzasztóbb catastrophát húsított meg fenyegető intervenciójával?

Ausztria mindenkor kárán s későn okult, de a legnagyobb bonyodalmokból kivergődött mindannyiszor mesés szerencsével — azonban a kimaradhatlan jövő collisióban nemzetiségi bonyodalmak között a német provinciák örömmel csatlakozandnak Németországhoz, s Ausztria a mai Franciaország sorsára jutand azon különbséggel, hogy Franciaország megmarad, s újra erőhez jut, míg Ausztria el fog mállani! Az itt élő megforduló porosz újdondások csak időkérdésül tekintik Németország

ily kiegészítését s előre örömdetnek kimaradhatlan (s mint nevezik természetes) új győzelmeit.

Franciaország jelen állapotához szóban nehez; a hírlapok számtalan ellenmondása s álhíreiből kiokosodni nevétséges kísérlet, de annyit biztosan irhatok, hogy a forradalom nemcsak hogy egyhamar véget nem ér, de egy új és még elszántabb phazisba lépett — az erődök romjai Versailles hatalmába kerülhetnek, de a nemzetőrség Páris falain belül van, s el van szánva a communet a végletekig védeni. Versailles a forradalom kezdetén könnyűséggel kerithette volna hatalmába Párist, de a kormány hín katonasdit akart játszani s nagyobb hűhóval akarta célját érni. — Thiers ez ambíciójával felsült s a garde national Párisban ma bebizonnyit Trochu tábornoknak, ki a porosz ostrom alatt soha a párisi nemzetőrséget katonakul nem akarta tekinteni, s semmiféle kitérésnél nem használt, — hogy ugyancsak képesek rendes hadsereg ellen jól s bátran verekedni.

A páris nemzetőröki boszuját még inkább felizgató az 1870. szept. 4-iek egyike, ki feladatát végkép befejezte. Jules Favre az, ki a végzetes szavakat kijelenté: „Pas une pierre de nos forte resses!” — eléggé hibázott, azonfelül megbecsülhetatlan hibát követett el, midőn a porosz fegyverszünet megkötésekor a rendes hadsereget lefegyverezte s a párisi őrséget a sértett nemzetőrség kezébe hagyta. Ugyanez, Jules Favre hozá meg Frankfurtból az általa megkötött végzetes és gyalázatos békét Franciaországba, neki jutott a borzasztó végzet a nemzeti gyűlölet tribunején meggyónni a győzelmes Németország által dictált, s általa elfogadott béke feltételeit!

Jules Favre elvesztett, mindörökre a francia nemzet becsülésében.

Páris s pár nap óta egész Franciaország fel van zaklatva az államcsiny hírére, mely mindinkább hihetőbbé kezd lenni — Mac-Mahon a nemzeti gyűlésben kijelenté, hogy nemokára biztosítja a győzelmet s akkor döntessék el, mely kormányrendszert óhajítja a nemzet.

Rég halljuk ezt a „nemokára szót, pedig biztosan mondhatom: Mac-Machon győzelme még nincsen oly közel, mint ő azt hiszi, Párisban nem oly könnyű jutni. — Versailles győztes leend, az bizonyos, de mindekkoráig nagyon távol van legyőzése e borzasztó forradalomnak — mely erősbülni kezd a kormány gyengesége s guynjátékán, mely mindinkább odairányul: L'empire, c'est la paix, voilà l'empereur!

Ha Thiers ez alkalommal is a 2-ik deczembert játsza, mi annyira hitelre kezd kapni, hogy már is sokan bevezített ténynek hiszik az államcsinyt, akkor e borzasztó forradalom végét kilátásba helyezni lehetetlen s következményei nemcsak Frankhoura nézve isszonyuak lesznek.

Varjasy Béla,
lov. százados.

A szegedi kir. biztosság

és delegált törvényszék költségeinek fedezésére kért 140,000 frtos póthitel alkalmából a „Pester Lloyd” csütörtöki vezércikkében annak szükségességét hangsúlyozza, hogy e kir. biztosság működésének tartama és hatásköre országgyűlésileg állapittassék meg. Minden hatalomnak gyengéje, hogy hatáskörét minél inkább kiterjeszteni igyekszik. Ez a gyengéje megvan a szegedi kir. biztosságnak is, s már is oly visszaélések merültek fel, melyeket lehetetlen hallgatással mellőzni. Hiteles adatokkal bir a nevezett lap, hogy a kir. biztosság kisebb és jelentéktelenebb bűnügyeket is a maga körébe von, melyek az illetékes megyei és városi törvényszékekhez lennének utasítandók, s csak is ez által tétetnék lehetőséggé, hogy a biztosság működését még ez év folytán befejezze. A biztosság csak olyan bűnesetekkel foglalkozzék, melyek nagyobb mértékben fenyegetik a személy- és vagyonbiztonságot, s több törvényhatóság területére ágaznak el. Továbbá megbízható forrásból, sőt saját tapasztalásból is mondhatjuk, hogy a kir. biztosság eljárása a vizsgálatok körül és bánásmódja a vizsgálat alatt állókkal szemben nem törvényszerű. Nemcsak mint rendőri, hanem mint bírói hatóság is működik, s mintegy a delegált törvényszék felett áll. A vizsgálatokat saját közgei által teljesített, s vizsgálat alatt tartott többeket hónapokon, sőt éven át is, anélkül hogy törvényszék elé állították volna; s nagyon sok azok száma, kik ily hosszú fogság után szabadon is bocsáttattak, de törvényszék előtt nem állottak.

A foglyokkal a bánásmód minden emberi képzeletet felülmúl. Szabad levegőre csak melligéő álarccsal bocsáttatnak; azt az élelmezést kapják, mit rabfoglyoknak szokás adni; övéikkel, családai és gazdasági ügyeikről nem beszélhetnek, sőt gyakran meg sem engedtetik, hogy velük találkozzanak. A börtönök nedvesek és részben földalattiak.

Itt segíteni kell. Az országgyűlés utasítsa az igazságügyminisztert, hogy szerezzon magának ala-

pos tudomást az ügyek folyamáról Szegeden, s intézkedjék, hogy a királyi biztosság csak mint rendőri közeg működjék, nem pedig mint bírói hatóság.

Országgyűlési tudósítás.

P e s t, május 19.

(i. x.) Elnök: Somssich Pál délelőtt 10 óra után nyitja meg a képviselőház mai, — a harmadik ülészak első — ülését.

Napirend: A 2 alelnök és jegyzők választása és a 9 osztálybéli kisorsolás.

A kormány részéről jelen van: S z l á v y József, dr. P a u l e r Tivadar, Tóth Vilmos, Kerkápoly Károly, G o r o v e István, gr. Andrásfy Gyula.

Elnök felolvastatja a királyi leiratot, mely szerint a 3. ülészak a mai nappal megnyitattik.

A jegyzők, míg ujak választatnak, megtarják hivatalaikat.

Mindenek előtt, — a házszabályok értelmében — az első alelnökre történik titkos szavazás, melynél a jobboldal: B i t t ó István, az ellenzék: br. S i m o n y i Lajosra szavazott. A szavazás eredménye volt, hogy beadott 277 szavazat közül: B i t t ó István 167 szavazattal választott első alelnökül.

A II. alelnökségre a jobboldal: P e r c z e l Bélát; az ellenzék pedig: T i s z a Lászlót tűzte ki. A választás eredménye volt, hogy 277 beadott szavazat közül: P e r c z e l Béla 177 szavattal választott meg.

Ezután a jegyzők, háznagy és naplóbíró bizottságra történt szavazás.

E szavazás eredménye szerint a jobboldali jelöltek választottak meg azon különbséggel: hogy I v á n s k o v i t s György helyett M i h á l y i Péter lett a ház egyik jegyzőjévé.

B i t t ó István a maga és megválasztott társai nevében, a házának köszönetet mond és biztosítja a képviselőket, hogy kötelességüket teljesítendik. (Eljenzés.)

J á m b o r Pál a jegyzői kar nevében hasonló értelmű hálaszavakat intéz a házhoz. (Eljenzés.)

Ezután az osztályokba soroztattak a képviselők. Ezzel az ülés szétoszlott; holnap d. e. 11 óra-
kor lesz a legközelebbi ülés, melyet a miniszterelnök kérésére zárt ülés előzend meg.

Lajttantulról.

B é c s, május 19. Ma folynak a delegációválasztások a birodalmi tanács mindkét hazában. Az urak házának választási létszáma következő: A u e r s p e r g Károly, H a s n e r, S c h m e r l i n g, U n g e r, W i n t e r s t e i n, W i c k e n b u r g, gr. é s H a r t e l. — A képviselőház választási létszáma csaknem ugyanaz, mely a mult delegatió alkalmával volt.

B é c s, május 17. A „Presse“ jelenti: A felirati albizottság ma teendi meg jelentését a felirat szerkesztése tárgyában. A 9 tagu albizottság egyetértésre törekszik jutni a langyelekkel, a közvetlen választásoknak — a galicziai követelések megadása ellen leendő behozatala végett.

P r á g a, május 16. S c h ä f f l e kereskedelmi miniszter elutazott Bécsbe. Őt a pályaudvarba a helytartósági alelnök, — báró K o t z é s B r o s c h e u r, az igazságügyminiszter sőgora, kísérték el.

P r á g a, május 17. Hírszerint a kereskedelmi miniszter, S a f f l e, itt léte alatt azon biztositást adta, hogy gr. H o h e n w a r t, a kiegyezési tárgyalások folytatása végett Prágába jöved.

A u s t r i á b a n a f e l i r a t t a l v a j u d n a k! Az első stadiumnál ugyan nem jutottak tovább, ez azonban nem akadályozza a sajtót, hogy vérmes reményeiből ne építsen kártyavárakat. Az utóbbi napokban a lapok e felirat célját s eshetősleges hatását fejtegették. A bizottságnak már folyó hó 16-án kellett volna a felirat iránti indítványát a reichsrathban megtenni, ez azonban elmaradt, miután a bizottság elhatározta, hogy készfelirattal lép a ház elé. A felirat kidolgozásával Herbst bizatott meg. A sajtó azt reméli, hogy mint Potoczkiéknál, ugy jelen esetben is sikeres lesz a lépése s meg fog bukni a kormány, „mely az összbírodalom veszélyeit növeli azáltal, hogy

meggondolatlan engedmények által a provinciákban az elszakadási vágyaknak tápot nyújt, s elzárja utját egy jövendőbeli józan kiegyezésnek.“ — Tiltakoztak egyszersmind a lapok azellen is, mintha a felirat által a koronára pressiót akarnának gyakorolni. Ezt ők csak eszköznek tekintik, melyet a „bírodalom megmentése“ szükséggel. Különböztetve, hogy a bizottságok dolgoznak s a reichsrath, ugy az urakháza e héten delegatusait is megválasztja Ausztriában a helyzet és viszonyok változatlanul maradtak. Egyedül a remények mérlegének nyelve inog-binog a csészekbe vetett suly szerint. Hogy a feliratnak lesz-e bebocsátatása s ha igen, lesz-e s minő hatása, az a közeli jövő titka.

A horvát választások eddigi eredménye írja egy bécsi levelező — udvari körökben roppant sensációt okozott, miután Andrassy gr még az utolsó órában is biztosítá a császárt, miszerint a „többség“ a kormány részére teljesen bizonyos. Ez állítás igazolása végett történt, hogy a választások legelőbb a „megbizható kerületekben“ ejtettek meg, s ha a vereség is átalános, képzelhető, hogy a még hátralevő rész szintén csak növelni fogja a — bukást. Andrassy grófot magát oly váratlanul érte ez új csapás, miszerint tárczáját köti az engedélyhez, hogy a horvát országgyűlést rögtön fölsozlathassa, ha az a pesti országgyűlésre követeket küldeni megtagadja. A horvát új többség különben — mint halom — nem szándékszik azonnal törésig vinni a dolgot, hanem három tagot küld még a horvát országgyűlés megnyitása előtt Pestre, kik Andrassy, Deák és az — ellenzék vezéreivel értekezni fognak, — mily concessiókat várhatnak egy új alku esetére, s csak ha minden magyar pártnál hiában kopogtatnak, szándékoznak mindjárt az első ülésben a császárhoz intézendő fölratot indítványozni, a horvát nemzet sérelmeinek és óhajainak tüzetes kifejtésével.

A legbiztosb forrás nyomán irhatom, hogy a horvát mozgalom szoros összefüggésben áll a lajtáninenni szlavókkal, s hogy Strossmayer püspök egy részletes programot vitt innen magával azon conferenciáról, miket a magyar lapok fitymálni méltóztattak, bár én elég érdekes és fontos mozzanatot hoztam vala nyilvánosság elé a „Gyors Posta“ hasábjain. A közvetlen érintkezés azóta levelezés alakjában folytatatik, s a színtalac működő Strossmayer már egy hét előtt statisztikai adatokkal értesítet a prágai elvárásokat a küszöbön lévő győzelemről. A „Politik“ „Hosannája“ egészen indokolt tehát, s előhírnöke egyuttal amaz osztrák-szláv szövetségnek, mely első életjelt egy bécsi szláv congressussal akart adni, de szándékát utóbb elnapolta a jelen évre tervezett — moskai találkozásig.

Francziaországi ügyek.

A r a d, máj. 20.

A versaillesi tüzéség roppant erővel működik Páris délnyugati kapui és enceinte-je ellen. A kapuk legnagyobb része romba van már löve, s csapatok még sem tesznek előintézkedéseket a rohamra. Thiers tábornokai hihetőség a rohamot több ponton akarják egyidőben megnyitni, s ez okból várnak addig, míg a körbástyák minden részén nagyobb részek nem lövetnek.

A párisi lapok egészen magukon kívül vannak a miatt, hogy a frankfurti békeszerződésben a franczia nemzetre annyira terhes feltételek állapítottak meg. Azon kimélytelenség, melylyel a német birodalom hatalmas kancellárja a Franciaországban uralgó zavaroktól hasznót húzott, valóban nagyon alkalmas is arra, hogy a mármár elaludni indult gyűlöletet a németek iránt, Franciaországban ujra lángra lobbantsa. A „Rappel“ jelenti, miszerint főleg azon feltétel, melynél fogva az elűzött németek „e kitűnő házikémek“ ismét visszatérhetendnek Franciaországba, a leghevesebb méltatlankodást idézé elő.

A „National“ Bismarcknak a kamrában tett nyilatkozataihoz a következő megjegyzést csatolja: „Németország valóban nagyon is sokat követelne, ha nem volna kielégítve Bismarck műve által. A hercegg-kancellár — áldozata, Franciaország ereiből minden vért kiszítt, amit csak „okosan“ kiszíhatott, anélkül t. i., hogy életerejétől foszszag meg. Mióta Franciaország létezik, a jelen szerződés a legterheesebb, mely reá rovatott. Azonban ta-

laj-gazdasága, lakóainak műveltsége és kezdeményezési-szelme oly nagy, hogy Franciaország rövid idő alatt kiirthatná a szerencsétlen háboru nyomait, ha fiai ahelyett, hogy egymást marczangolják szét, erőiket a nemzeti újjászülés művének létrehozására egyesítenék. Bismarck maga, először ugyan, adott nekünk egy jó tanácsot. „A franczia kormány, mondá ő, — leginkább van azon helyzetben, hogy a franczia nép kivanatait betölthesse. Minden más kormánynak, mely ennek helyét elfoglalná, attól kellene félnie, hogy a nyugalmat nem leend képes oly biztosan helyreállítani.“ Ez talán az egyetlen önhaszonlesés nélkül adott tanács, mely halálos ellenségünkől jön. Vajjon képesek leendünk-e azt megfogadni?“

Páris belsejében korlátlan az egymás iránti bizalmatlanság, s a kölesönös gyanúsítás. A végrehajtó bizottság, a jóléti bizottság, a központi bizottság, a commune sat. egyenkint mind hatalmat gyakorolnak, és elfogatásokat eszközölnek. Ujabban a „Siécle“, az „Avenir National“, és még más sik három négy lap nyomatott el. Eddigélé körülbelül negyven lap megjelenését nyomta el a commune.

Mindenemű összeesküvésekről és árulásokról szóló hírek nagy buzgóssággal terjesztetnek. Most arról van szó, hogy a commune rendőrsége 40,000 darab háromszintű övet talált Párisban, melyek egy hirtelen felkelés esetén ismertető jel gyanánt szolgáltak volna a rendpárt férfainak. Uglátszik, hogy e hir valamely lázas agynak születeménye.

A „Père Duchéne“ czimű lap, mely eddigélé is a jakobinus irányt képviselte, most ujra gyávaságot vet a commune tagjainak szemére, fölhevítve őket, hogy utánozzák a rémuralom erélyét, „Félítetek fejeteket? Mit törődünk mi fejetekkel! Lövéssétek agyon és vitessétek nyaktólóra az árulókat, és meg lesz mentve a forradalom. Tehát rémuralom? Igenis, rémuralom, ti bolondok! Aki a czélt akarja, annak az eszközöket is kell akarnia, és 500 fő elegendő volna 500,000 lélek megmentésére.“ — De ugy látszik, hogy a commune nem tartja tanácsosnak követni e jakobinus tanácsot.

Francziaországban a trónpraetendensek is folytonosan mozognak s mindenféle csinyek segélyével adnak életjelt magukról. Legközelebb gróf Cham bord hosszú manifestumot tön közzé a „Monde“-ban, mely a legitimisták rendes szóvirágaitól s szokásos ígéreiteitől csak annyiban tér el, hogy viszonyát a papsághoz is nyíltan előadja. „Azt mondják, — írja Chambord — hogy a papság függetlensége kedves előttem, s hogy erősen el vagyok határozva, annak hatékony biztositókat szerezni. Az igazságokat mondják. Az egyház szabadsága képezi a szellemek békéjének s a világ rendjének első feltételét. A szent székvet védeni mindig hazánk becsülete s kétségbevonhatlan oka volt nagyságának a nemzetek közt.“ A praetendens tehát: a papság restaurációját eszközölni!

Napoleon ex-császár is folytonosan mozog Chislehurstban. Azt is beszélték, hogy elhagyta Angliát. Nemrég az orosz és olasz londoni követek tisztelegtek nála. Legközelebb dr. Lee, a lambethi Anna-egyház vicariusza számos egyházi és világi angol egyén nevében következő feliratot intézte hozzá:

„Ő felségéhez Franciaország császárához.

Kegyeskedjék ezennel szívélyes üdvözlő köszöntésünket, valamint őszinte, mélyen érzet rokonszen-vünket fogadni. Komoly óhajunk, hogy felséged valamint ő felsége a császárné s cs. hercegg csak hamar F a r c z i a o r s z á g b a v i s s z a h i v a s a n a k, hogy a társadalmi rendet s a vallásszabadságot ismét visszaállítsák s Franciaország békés fejlődését a barbár socialismus tulkapásai s az anti-keresztényen köztársaság despotismusainak átka ellen védelmezzék!“

A császár e felíratra következőleg válaszolt:

„Uraim! Ha a fájdalom, melyet országom szerencsétlensége okoz, enyhítő lenne, azon élnék rokonszen-v, melyet megérkeztemkor Angliában találtam, valódi vigaszt nyujtana nekem. Az önök által hozzámm intézett felirat annak új biztositékát nyujtja, mely mélyen megalat engem. Köszönöm azt uraim, valamint azon óhajait, melyeket

Francziaországért kifejeznek, s kérem önöket, hogy higgyenek teljes odaadásomban.“ Napoleon.

P á r i s, május 18. A közbiztonsági bizottság a nemzetőrökhöz intézett kiáltványában kéri ezeket, biztositásik Párisnak a diadalt, és eseteli a gyászos következményeket, melyek a versaile-siak győzelmével járnának. A versailliesiaknak egy tegnapi este Neuilly ellen intézett támadása visszsa-veretett. A montmartre-i útegek ma a Becon-kastélyt bombázzák. A commune tegnapi ülésében Rigault utasított, hogy a versailliesiak által véghezvitt kegyetlenségekre visszatörést gyakoroljon.

P á r i s, május 17. este. A versailliesiak a vanvesi glacis-n útegeket állítottak fel s Bicetret és Hautes Brugest hevesen megtámadták.

B r ü s s e l, máj. 18. Egy ma érkezett párisi távsíröngy szerint egy nagy csoport nép tegnap délelőtt a városház előtt Chambord gróf manifestumát megegetvén, ily kiáltásokban tört ki: „Eljen a guillotin!“

P á r i s, május 18. Dombrowsky tábornok néhány tisztet és 38 nemzetőrt, mivel állomásait elhagyta, fölbelövetett. A nemzetőrség közt nagy elégtelenség kapott lábra, s általában attól tartanak itt, hogy ez csak az első jó alkalmat várja, hogy valamikép szép szerével az ellentáborba átmehessen.

P á r i s, május 17. esti 8 óra. A versailliesiak helyreállítván az összeköttetést Montrouge és Issy között, a vanvesi fennsíkron útegeket állítanak és hevesen megtámadják Bicetre és Hauter-Bruyeres erődöt. A porte Maillot s a diadal iv ellen még mindig iszonyu ágyútűzelés foly. Grenelleben iszonyu robbanás történt. Hir szerint a nagy löpor gyár légbörpült.

P á r i s, május 18. A Mars-mezőn tegnap borzasztó felrobbanás történt: a tölténgyár a bre-teuilli útegek golyóitól találva, légbe röpült. Az áldozatok számát 50—2000-ra teszik. — Clement és Brunel elfogattak.

V e r s a i l l e s, május 18. A nemzetgyűlés 440 szóval 98 ellen elfogadta a békekötést és a területeserét, miután Thiers és több tábornokok ez utóbbinak hadászati fontosságát hangsúlyozták.

Mint nem egyszer kiemeltük volt, a franczia nemzetgyűlés monarchikus többsége s a most köztársasági Thiers, mint a végrehajtó hatalom feje közt folyton előtérbe lépő antagonismus létezik. Egy magántávirat szerint a monarchisták most minden áron meg akarják az agg államférfiut buk-tatni, s már Mac-Mahon, Grévy és Changarnier uraknak felajánlák a kormány elnökséget. A két első állítolag visszautasítá s az utóbbi pedig még nem válaszolt az ajánlatra. A nemzetgyűlés 16-ki ülésében azon indítvány, mely szerint Thiersnek lerombolt párisi háza államköltségen fölépíttessék, — sürgősenk lett kijelentve. Thiers ülés után a képviselők előtt következőleg nyilatkozott: „Noha a kamra határozata őt mélyen megalatja, kényszerítve látja magát, hogy házának az állam által le-endő fölépítéséről lemondjon. Ama térnek, melyen állott, inkább pusztá romhalmaznak kell maradnia, hogy emlékkép hirdesse Páris mostani hatalmasainak szellemi elfogulását.“ Különbö, amint tudjuk, Thiersnek van annyi vagyon, hogy maga is fölépítheti házát. Franciaországnak pedig sürgősebb kiadásai is vannak, mint ez.

Bismarck és Favre Frankfurtban.

A benyomás, melyet a két fő békekötvetítő Frankfurtban maga után hagyott, nem csekély gyönyört szerez a polgároknak, írja a „D. News“ frankfurti levelezője 14-ről. Bismarck szeretetreméltósága minden szívet megnyert, s a hercegg el nem mulasztotta sorban meglátogatni régibb barátait. Bármerre ment, mindenütt melegen üdvözölték, s szállása előtt reggeltől estig nagy néptömeg áldogált. Favre inkább visszavonultan élt, de ahol csak mutatkozott, udvariasan üdvözölte őt a nép, s kalapot emelt előtte, s néha, midőn Bismarckhoz ment át, nagy néptömegben keresztül kellett utat nyitni magának.

Mióta a német kancellár elhagyta a várost, valóságos háború fejlődött ki a tintatartó és tollak virtokáért, melyek a végleges béke megkötése alkalmával használtattak, sőt állították, hogy egy

désbe jött helyeket választás által, tegnap töltötte be.

Bizony furesán vagyunk ezzel a magyar akademiával is. Utánozza egyben azon országok akademiáit, hol csakugyan a tudományra fektetik a sulyt, arra pedig, hogy a magyarosítás érdekében is tenne valamit, ha csak mint kezdeményező is, ezt már tudományos czime tiltja.

A választásokról nem szölnk; ki a névsort látni fogja, eszébe jut rögtön a nagy gyermekeik játéka.

Mindenben politika, hát az akademiában is? A pokolban hát hogyné! Tessék megnézni a névsort, ott találjuk-e Magyarország legjelesebb s világhírű publicistáját? Ne politizáljunk, hanem legyünk őszinték, van-e a hazában olyan magyar, ki hazánk érdekében tett fáradozásai által több érdemet szerzett volna, mint a számüzetésben élő nagy férfiu! Legyünk elnézők a gyengések iránt, de tiszteljük az érdemet, mert tiszteletr csak ugy számíthatunk. A tudománynak a jelesekben nem szabad politikai ellenfeleket látni, mert ha ezt teszi, megeázfalta nevét.

Bizony furesa erkölcsök vannak divatban. Ere azután el lehet mondani:

We think our fathers fools. so wise we grow, Our wiser sons, no daubt, mill think us so!*)

M u r a i.

*) Magunkat bölcseknek mondva, atyáinkat ostobáknak tudjuk, de még bölcsobb utódaink reánk ugyanazt fogják mondani.

TÁRCZA.

Fővárosi levelek.

I.

P e s t, május 18.

Az utóbbi napok eseményeiről, bármily érdekesek voltak is, csak futólag emlékeztetünk meg. Hisz már nincs ember magyarországon, kit már ne fogott volna el azon félelem, hogy a bazár, löverseny s más ily magasabb körökből származó hírektől nem fog egyhamar megszabadulni. Mint a földön minden, ugy ez is véget ért. A mágnásvilág néhány napig beszélgetett magáról, hogy azután ismét a hallgatás kövesse. A finom uri hölgyek, mielőtt e poros várost elhagynák, megmutatták magukat egy és több forintért, no természetesen, csupán a jótékony cél iránt való tekintetből. Csak az eszközött kell ily megválasztani s a cél rögtön szentesítve van.

Hiában! a bazárdívat nálunk, s csak az a különös, hogy onnan a más különben oly magas osztály-válaszfal a czimerrel nem bíró embert ki nem zárja. Hány ember fog pedig csalódni, ki a bazárban egy-egy grófnétől holmi csecebecsüket vásárolt, későbbben is bizalommal fog hozzá közelíteni, mert azt hiszi, na, hisz én ott vásároltam, tehát csak megszólíthatom! Nem oda Buda, drága polgártárs! a függöny már legördült, te pedig szépen kívül rekedtél.

A bazár egész tiszta jövedelme 38 ezer forintot tesz. Azt mondják, hogy ez is valami, jobb a semminél. Mind igaz; de elég baj, midőn ha valakinek adnak valamit, azt teszik hozzá: Iddio vi provedera.

* Egy angol barátom nagy figyelemmel kíséri hazánk ügyeit. Velünk örül, velünk busul, amint hazánk ege kiderül vagy beborul. Részt vett szabadságharcunkban, többször megfordult az azt követett szomorú korszakban s látta, hogy a mult tized kezdetén a magyar szellem, mily nagy áramlatban terjed. Ez a jó ember az idén is eljött, jelen akart lenni Széchenyi István halála évforduló napjának megünnepelesén, de mily nagy volt csodálkózása, midőn azt kellett tapasztalnia, hogy ama nagy férfiu csak ő gondolt. Furcsa, de való.

Erre az én angolom azt mondja nekem: Barátom, önöknél az emberek már csak hivatalra tudnak gondolni. S valljuk meg, e szavakban sok igaz van.

* A sajtó valahára mégis észrevette, hogy a főváros s ezzel az egész országot rettenetesen németesedik. Egy-két lap a támadást megkezdé. A többi, ugy látszik, nem akarja még észrevenni a bajt.

* Emlékeznék-e önök a tíz év előtti dolgokra? Mily magosan csaptot akkor a nemzeti lelkesedés lángja! Viséletben, szokásban, nyelvben mindenki magyar akart lenni.

* És mind eltűnt, mintha csak álom lett volna. Bekövetkezett a vedlés, az átváltozás korszaka.

* A ki itt magyar ruhát hord, azt mondják róla, hogy vízőzőn előtti ember; ki a magyar fővárosban boldogulni akar, annak meg kell tanulni németül.

* Ez így van, hiában, mert nálunk a divat politika s a politika divat.

* A sajtó pedig egyre panaszkodik s nem tesz semmit. Pedig hát, hogy magyar előfizető is legyen, előbb teremteni is kell.

* Az akademia az illető osztályokban ürese-

gazdag külföldi jelentékeny összegetigért az ágyért, amelyben Bismarck aludni szokott.

Napoleonnak egy jól ismert ügynök-e szintén jelen volt Frankfurtna a béketárgyalások alatt. Ez ember származására nézve német s az irodalomban némi nevet szerzett magának a Napoleonidák ügyes védelmezése által. Napoleon fogságának ideje alatt Wilhelmshöhen tartózkodott, s mint mondják, egy munkát akar közelébb kiadni az ex-császár ottani életéről. Bizalmas barátai előtt elbeszélte az ügynök azon erős meggyőződést, mely a bonapartista táborban a császár restaurációja iránt uralkodik; egyszersmind azt is hangsúlyozta, hogy Napoleon már össze is állította új miniszteriumát, mely azonnal megkezdí működését, mihelyt az ex-császár Párisba visszatér. Ugyancsak ez ügynök szájából terjedt el itt a következő hír: Bismarck saját állítása szerint az egész háború alatt minden éjjel csendesen aludt, de midőn a párisiak Thiers elleni fellázadásának hírére vette, egész éjjel szemét sem tudta behunyni; Napoleon ellenben, midőn e hírt vette, felkiáltott: „E tény többet tesz az né ügyemben, mint a világ minden hírlapi cikke.”

Legujabb.

Páris, máj. 19. A közbiztonsági bizottmánynak egy rendelete tiz lapot tilt be (köztük a „Revue Monde“-t is) és meghagyja, hogy a háboru bevégzése előtt egy újabb lapnak sem szabad megjelenni; valamint minden cikkknél alá kell írni a szerző nevét. A commune elleni támadások haditörvényszerűleg lesznek elbírálandók. A „Crie du Peuple“ szerint a közbiztonsági bizottmány el van határozva, Párist inkább a levegőbe vettetni, mintsem capitulálni.

Bécs, máj. 19. Az urakháza megválasztá a delegatusokat. Ezek: Wüllerstorff, ifjabb Wrba, Pipitz, Wickenburg, Hardt, Burg, Mertens, Mercandin, Hartig, Schmerling, Fürstenberg gr., Jablonowski, Falkenhayn, Goluhowski, Lodron, Winterstein, Doblhoff, Hasner, Unger és Gablenz.

Bécs, máj. 19. A birod. tanács alsóházának mai ülésében Knoll és négy társa a delegatusok megválasztásának elnapolását indítványozták, ami azonban nem pártoltatott eléggé. A delegatióba megválasztottak: Theimer, Waldert, Banhans, Klier, Leitenberger, Fürth, Herbst, Russ, Zedwitz, Huscher, Voinovics, Zybliekiewicz, Czer, Horodyski, Smolka, Wodziki, Klaczko, Czaykowski, Figuly, Gross Ferencz, Lasser, Rechbauer, Carneri, Jessernigg, Costa, Petrino, Weeber, Chlumeckzi, Sturm, Vanderstrass, Demel, Greuter, Giovanelli, Cerne, Vidulich, Oelz, Pascotini, Giskra, Kuranda és Dinstl.

Lipnik, május 19. Az itteni iblany-fürdőben — a fürdőidény tartamára — tegnap nyitott meg a távirdai állomás.

Bécs, május 19. A közelebbi hónapban megkezdődik az oktatásügyi miniszteriumban a tanácskozás az egyetemi törvény tervezete felett. Az összes egyetemekből fognak küldöttek megihvatni. A katonai kormányzat az összes gyalogsági századosokat lóra akarja ültetni; e tekintetben a delegatióknak előterjesztés fog tétetni.

Versailles, május 18. A „Journál Officiel“ egy hosszabb cikket közöl, mely kiemeli a nehézségeket, melyeket le kelle győzni, hogy Versaillesban lehessen létesíteni a lázadó Páris elleni hadműveletek központját. A cikk kikél azok ellen, kik epednek a felszabadulásért, azonban fel vannak ingerelve azon intézkedések felett, melyek a felszabadulást előkészítik.

A cikk így végzi: A kormány mindent meg tesz, a mit az ember tehet, hogy az ártatlanok kíméltsenek, és korlátozza hatásait a harcznak, melyben a bűnösök — szerencsétlenségre — nem az egyedüli áldozatok. De a kormány nem mivelhet csodákat. A kik annak szemrehányásokat tesznek, ellentétes követeléseikkel azt tanúsítják, hogy nevelésüket, mint egy szabad ország polgárai, nem eléggé képesek most még érvényesíteni.

Párisi tudósítások szerint a tegnapi explosio nem a trocadero történt, hanem az Avenue La bourdonnaye-ban a Mars-mezőn levő tölténygyár repült a levegőbe. Sok a halott és sebesült. Az explosio vigyázatlanságból származott. A párisi hivatalos lap versaillesi ügynököknek tulajdonítja az explosiót, melynek mintegy 100 ember lett áldozata.

A „La Verité“ kimutatja, hogy az explosiót nem tulajdoníthatni roszakarának, hanem csak a véletlennek; e lap constátálja, hogy az explosio pillanatában nem hullott gránát a Mars-mezőre.

Versailles, május 18. A nemzetgyűlésben ma a békeszerződés felett folytak a viták. A jelentésvő figyelmeztet a szűnyegen levő szerződés és a békeelőzetek közti különbségre. A megszállt területek odahagyása a rend helyreállításág hasznátott el. Reméli egyébiránt, hogy a németek jelenléte meg fog rövidítettáni, miután az első 1500 millió — a pénzügyér állítása szerint — egyszerűre, és pedig csak egyetlen kölcsön által fog megfizettetni.

A bizottság indítványozza: I. cikk. A békeszerződés megerősítettik. II. cikk. A területek elcsereklése elfogadjatik. Az I. cz. egyhangulag elfogadtatt.

Chanzy és más szónokok ellenzik a területcserekl. Thiers behizonyítai törekszik, hogy a luxemburgi határ semmi katonai előnyt sem nyújt, és annak átengedése sehogy sem csökkenti Franciaország politikai érdekeit; holott Belfort — a vogesi hegyszoos bejáratánál fekvődvén — hatalmas stratégiai érdekekkel kínálkozik. Belfort azóta, hogy Strassburg elesett, még nagyobb jelentőséggel bír.

Thiers azt mondja, hogy 14 óráig küzdött, hogy belfortot területével megkaphassa. Az új katonok, melyek Belforttal egyesítetténi fognak, a vogeseket összekötik a Jura-hegységekkel, és Belfortot Európa egyik legerősebb helyévé teszik.

Thiers azt mondja: Bismarck az Ardenneknben levő közsénterületeket kírte, csak azért, hogy az elssasiakat megnyerje, és a rajnai tartományok iparát kifejtthesse.

Thiers emlékeztet arra, hogy mennyire ellenzék

a háboru megizenesését, valamint arra, mily fájdalommal kellend az ilyen békét aláírnia. Óvást tesz minden rágalmazás ellen, s hozzátesszi: Ma szabadkinyilatkoztatnom, hogy ezen szerződést a hazafiag tények egyikének tartom; egyébiránt — mint Chanzy mondá — nem a diplomaták, hanem a katonák csinálják a szerződéseket.

Végül Thiers dicseri Belfort védőit, legfőképp Dentort ezredest, kitől egy levelet hoz fel, melyből kitűnik, hogy egy nézetben vannak. Miután még Ducrot és Chaband Latour tábornokok is helyeselték a területcserekl, a II. cikk 440 szóval 98 ellen, és így az egész békeszerződés elfogadtatt.

Páris, május 19. reggeli 9 órakor. A versaillesiak ez éjjel megtámadták Montrouget. A foederaltak kénytelenek voltak segítséget venni magukhoz, mire a támadást visszaverték, s állítólag több ágyut vettek el. A versaillesiaknak Vanves falu elleni támadása szintén visszavetett. A foederaltak a — szerintök 6000 főnyi — versaillesi csapatot elűzték Bois de Boulogne-ból.

A versaillesiak tegnap a háromszínű zászlót kitűzték a Vanves erődre. A commune hivatalos sürgönye szerint a versaillesiak a Porte Muette előtti vízárkokból elűztettek, s ez utóbbiak nagy részben szétromboltattak.

Frankfurt, május 19. Sismarck holnap itt találkozní fog Favre és Pouyer-Quertierrel, a békeszerződés ratificatiójának kicserélése végett.

Az „Alföld“ magántávsürgőnyei.

Versailles, máj. 20. A heves ágyuzás szünetlenül tart, az egyházak értékes kincseiktől megfosztattak s bezáratnak. A vádtörvényszék megkezdte tárgyalásait a fogoly kezesek ellen.

Skutari, máj. 20. Albániai területen három keresztény törzs fellázadt Smapil basa, ottani, kormányzó ellen.

Ujdonságok.

* Pestről írják: Az államvasutak igazgató tanácsa már egy hét óta megkezdé működését. Az 1872-diki költségvetésben ezen új közeg fogja megállapítani az államvasutak budgetjét. A kinevezések még nincsenek közzétéve a hivatalos lapban. A mint hiteles forrásból értesülünk, ki lesznek nevezve: Weninger Vincze elnöknek, Hideghéthy a földmívelési miniszterium részéről, Fuchsz Gusztáv a kereskedelmi érdekek képviselésére és Langer tanácsosoknak.

* Az első erdélyi vasuton, mint lapunk hirdetési-rovatában olvasható, pünköszté kirándulás rendeztetik Petrócsénybe. A viteldijak felényire szállítatnak le és a jegyek három napra lesznek érvényesek.

* A hivatalos lap tegnapi száma honvédségi kinevezéseket hoz. Az aradi dandárparancsnoksághoz Sassy Frigyes honvédfőhadnagy vezetettet ki dandárségdtiszté.

* Az illés-és György-utczabeli lakosok nevében panaszok érkeztek hozánk, miszerint a katonai beszállások alkalmával a városi pandurok nagy önkényt gyakorolnak, némely lakost egészen megkímélnek attól, — bizonyos igen kézzel fogható okokból, — másokat pedig túlságosan megterhelnek, ellenben saját ott levő házaikhoz egy katonát sem fogadnak be a pandur urak. A lakosok szívesen tesznek eleget a katonai elszállásokból eredő kötelezettségeiknek, de abban arányosságot s méltányos eljárást követelnek.

* Az ujonnan alakulóban levő aradi dalárda a mult esütörtökön tartá a városi közgyűlés termében alakuló közgyűlést. A választás következő eredményt tüntet fel: elnök Herrling János, I. alelnök Avarfy Károly, II. alelnök Remetey Fülöp Károly, pénztárnok, titkár és egyl. ügyvéd egy személyben Kocsányi József. Választmányi tagok: Fehér István, Goldscheider Henrik, Kovács Zsigmond, Nagy Kálmán, Papp János, Probst Ferencz, Rozmanith Béla, Varjasy János, Weisz Gyula. Végül elhatározottak a karnester állomásra pályázatot hirdetni, évi 300 frt rendes fizetés, továbbá harmincz százalékkal a dalestélyek s hangversenyekből begyűlt jövedelemből.

* Schulz Ernő az európai híri arczmimikus a napokban megérkezik hozzánk, és több előadást fog rendezni. Mimészeti és arcjellegzési estélyei legközelebb Bécs és Pesten a legnagyobb tetszéssel találkoztak, és a legtekintélyesebb lapok bírálatai annyi elismeréssel nyilatkoztak mutatványairól, hogy valóban a legnagyobb érdekeltiséggel tekintünk azok elé.

* Borosjenőben f. hó 29-én a nagyvendéglő helyiségében, az ott építendő izrímaház javára, zártkörű táncvigalommal összekötött műkedvelői hangverseny tartatik, melyre az érdekelték figyelmét ezennel felhívjuk.

* Pankotán május 29-én, azaz pünkösdmásodnapján az ottani ref. iskolai-szék alapítókéne javára a „Fehér-kereszt“ című vendéglő teremében játékonczélú polgári táncestélyt ad, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja Kocsa Károly, ref. iskolaszéki elnök.

* Pécs káról írják nekünk, hogy az ottani izraelita ifjanító a legközelebb mult vasárnap a templom előtt kihirdetté: miszerint a népnévelési ügy előmozdítása szempontjából a felnöttek tanítására dijementes, kor és vallásra való tekintet nélkül, vállalkozott, akként, hogy rendes elfoglaltatásán felül maradéidejét nemes célra feláldozza; ezen eszme keresztül viteléhez az izraelita alfanító is készséggel hozzájárulni ajánlkozott. Éljenek e lelkes izraelita ta-

nító urak! kívánjuk, hogy nemes áldozatkész-ségüket siker, a nemes akaratot pedig a hála és elismerés koronázza!

* A „szegediszabadelvűkör“ tegnapelőtt tartott ülésében Horvát Boldizsár igazságügyminisztert, lemondásának visszavételére, föliratilag fölkeríni egyhangulag elhatározta.

* A párisi nők legközelebb nagy gyűlést tartottak, melyen egyhangulag azon határozat hozatott, hogy a nők mindazon jogokban részesíttessenek, mint a férfiak, s hogy papok és püspökök is lehessenek. Ezen állomások eddig a férfiak kiváltásai voltak s most a commune feladata lesz — melyhez a nők feliratot intéztek, hogy e jogtalanságot megszüntesse. A nők, kik a papsági jogositványt követelik, nagyobbbrészt eddig is a Venus papnői voltak.

* Katonák neje s gyermekeinek ápolása. A közös hadügyminiszteriumnak határozatához képest, katonák megbetegedett nejei és gyermekei, kiknek jogos igényük van katonai kórházakba való fölvitelre, gyógykezelés és ápolás végett, a koronkint fennálló tápdíjak megtérítése mellett polgári kórházakba lévén küldendők, a belügyminiszter felhívta az országtörvényhatóságait, hogy kórházaitat utasítsák hogy ápolási és ellátási igényeivel egybekelt altítsztek és közkatonák megbetegedő családjaik a polgári kórházakban felvételt találjanak.

* Ezüst és arany pénzek. A magyar királyi pénzverdekben a mult 1870-ik évben összesen vertek 1.821,609 darab ezüst egy forintost, 11.304,143 darab ezüst 20 kros váltópénz és 33.543,186 darab ezüst kros váltópénz, s így összesen 36.668,748 darab ezüstpénz 6.436,917 fírt értékben. Aranypénzt vertek: 70,999 darab egyes aranyat egyenkint (4 fírt 80 kr. értékben), 171.198 darab 20 frankos aranyot (egyenkint 8 fírt 10 kr. értékben) és 129.405 darab 10 frankos aranyat (egyenkint 4 fírt 5 kr. értékben) összesen tehát 371.603 darab aranypénz 2.246.105 fírt értékben. A magyar pénzverdekben az összes pénzítés értéke 8.683,022 fírtá rug. — A bécsi főpénzverdeben veretett 891,237, db ezüst két forintost, 3.097,035 darab egy forintost, 7956 darab negyedforintos, összesen ezüst ércpénz 3.436,470 forint értékben. — Veretett továbbá 29.821,875 darab 20 kros és 34.878,309 darab 10 kros ezüst váltópénz, összesen 9.452,205 fírt értékben; veretett 92,870 darab keleti ezüst tallér 195,475 forint értékben. Arany pénzekből verettek: 12.010 darab négyes arany (19 fírt 20 krjával), 254,950 darab egyes arany, 25,265 darab 20 frankos és 7440 10 frankos arany, összesen 1.689,130 fírt értékű aranypénz. A bécsi pénzverde pénzítése összesen 68.366,433 darabara rug, 14.773,282 forint értékben.

* Akimár másfél év óta megvan halva s még csak most van eltemetve. A napokban tették örök nyughelyre a nagy mogult, Dsbehsuna-Domba-kutukut, ki 1868 deczemberében szenderült jobb létre. Oka ezen elkésztet temetésnek az volt, hogy illően kellett balzsamozni ő megulságát s külön templomot kellett építni, hogy rangjához méltóan alhassa örökalmát.

* Azon botrányról, melyet a pozsonyi ultramontanok vasárnap egy népgyűlés alkalmával rendeztek, melyről tegnapi távirataink közt mi is emlékeztünk a „P. N.“ pozsonyi levelezője részletesebb adatokat közöl. A gyűlekezet, melynek czéja volt a kath. congressusi többség és kisebbség munkálatai ellen az országgyűléshez kérelmezni, és Döllingernek bizalmat szavazni, a haladási kör által a redeute-termébe hivatott össze. Pock plébános a Blumenthal-on, egyike a legfanatikusabb ultramontanoknak; ki régóta dolgozott e mozgalom ellen, Budáról egy ultramontan ügynököt hozatott Viola K. személyében, és a plébánia lakban elrejté. Ezen egyén az odaváló népet, különösen a tótokat feligazgá és velök előértekezteket tartott egy ottani disznókereskedőnél. — Amint Simonyi ur a bizottság megbízásából a gyűlést megnyitá és azt az elnök választására felhívta, dühös láрма kerekedett a közönség egy töredéke részéről, kik Simonyi ellenében egy ismeretlen nevet kiáltottak: „Videki“, „Fiala.“ Atalanos megbotránkozás keltett, midőn Viola K. az emelvénnyen Simonyi ur mellett foglalt helyet. Roppant láрма kerekedett erre, zugás, dörömbölés. A városkapitány rendre kérte a gyűlést. Erre ily felkiáltások voltak hallhatók: „Le vele!“ „Üssétek agyon, mert lutheranus!“ Laban városi képviselő szintén engesztelni akarta a dühöngőket; erre ezek azt lármázták: „Őn szabad kömüves, és nem katolikus!“ A zavargók már az emelvényre léptek és a bizottmányi tagokat öklökkel és botokkal fenyegeték; mire a városkapitány a gyűlés feloszlata. — A rajongók Messiasukat vállukon hordva éktelen zaj közt hazatávoztak.

* Kanapé-per. Pestmegye két „oszlopos“ tisztviselője: a főispán meg az alispán között igen érdekes kanapé-per forog fenn. A főispán ugyanis kinevezetvéen, napról napra várta, hogy látogassa meg őt az első alispán, Beuthy, ez meg azt várta, hogy a főispán jöjjön a megyeházára. Se a hegy, se M. homed nem mozdulván, levélíráshoz fogtak. Az alispán írt a főispánnak, hogy mikor teszi meg a hivatal átvételére szükséges intézkedéseket, mire a főispán látogatásra kérte az alispánt, de ez „ad acta“ tette a főispáni meghívót. Amnyi tény, hogy a két ur még nem látat egymást, s ki tudja, mikor találkoznak.

* Az idő kedve zöbbre fordulta remélni engedi, hogy a katonai zenekar eljátszhatja holnap öregebb Domonkos czukrárszdaja előtt válogatott műsorozatát. Kezdeté fél 5-kor delután.

* Szinkör. Ma vasárnap, május 21-kén adatik: „A DRÓTOS TÓT“. Eredeti népszimű dalokkal és táncszal, 4 felvonásban, irta: Kempelen Gy., zenéjét Allaga Géza.

Szinháza. Vasárnap, május 21-én, bérlet-szünet 72-ik számban, **Pauliné-Markovits Ilka asszonynak a pesti nemzeti színház első énekesnőjének és Pauli Richárd urnak a pesti nemzeti színház első lyrai tenoristájának 3-ik vendégjátékául** adatik: „Fekete domino.“ Vig opera, 3 felv. Scribe J. után fordította Lengyel Dániel, zenéjét Auber.

Temesvártt, május 20-kán következő számok huzattak ki:

90 26 76 12 78.

Meghaltak Aradon.

(Május 13-tól — május 20-ig.)

Belváros: Gáll Zsuzsi, 52 év., szakácsné, vízkór. — Kasai Julia, 3 hetes, cipész leánya, rángás. — Antonovits Anna, 63 éves, szabóné, szélhűdés. — Goldstein Rezső 3 h., gépész f., rángás. — Stokofsky József, 1 é., magánzónó leánya, görchshurut. — Rózsa Anna, 35 é., mosónő, sorvadás. — Sztritinyi Józsa, 41 é., kertész, tüdővész. — Valter Sidney Rheár, 16 é., jogász, agyszélhűdés. — Widen Róza 47 é., aranyozónő lábfejkély. — Frantz Josza 1 é., napszámos l., béllob. — Reicher Ernő, 22 é., vasárus segéd, tüdővész. — Szojka Jozefa, 37 é., gépész neje, tüdővész.

Pernyáva: Somogyi Anna, 52 é., bogárné, tüdővész. — Dámin Mártha, 5 h., földész l., rángás. — Szerneck Venczel, 44 é., kömüves, vízkór, Mikita György 1 h., ács fia, gyöngülés, — Novák Józsa, 2 é., napsz. l., béllob.

Sarkad: Krom József, 8 é., korcsmáros fia, thyphus.

Az aradmegyei takarékpénztár a takarékpénztári betételeket 6%-kal kamatoztatja, leszámítol naponta piaczi és telepített váltókat, előlegez értékpapirokra és nyers terményekre, mindennemű állam- és értékpapírok megvételét és eladását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb feltételek mellett eszközli.

Üzleti tudósítás.

Arad, május 20-án

(Kohn Gyulától.) A kedvezőtlen időjárás tartóssága nem téveszté el piacunkra hatását gyakorolni; — a gabnaműtek nagyobbbrészt növekedő irányzatot vettek, és jelentékenyebb forgalom mellett mintegy 5—10 kr. árlendülettel találtattak kelendőseget. Hetivásárunk a jelenték-telen hozatal miatt alig érdemel említést.

Nagyobb vételekre nézve következő árakat jegyzünk:

Buza 80—82 font. 4.50—4.70 kr. vámmászáknint.

Rozs 78—79 font. 80 fontra kiegészítve 3 forint.

Kukoricza 2.85—2.90 kr. vámmászáknint.

Zab 2 fírt — 2 fírt 5 kr. 50 bécsi fontonkint.

Arpa rendes ár 70 fontra kiegyenlítve 2.30—2.35 kr. és eladatott 3000 mérő 70—71 font. minőségű szeszgyárba szállítva 2 fírt 37 és fél krral 3 hó után fizetendő.

Szesz, kereslet folytán szilárdabb, ára nagyban 48 és fél — 49 kr. kicsinyben 49 és fél kr. fokontként hordóstól.

Arad, máj. 19.

(K. K.) A mai hetivásárra behajtatott: Ökör: 150 db, letöbbyire mésszárosok által vétettek meg 80—150 fírt drbonkint.

Tehén: 85 drb 30—80 fírt drbkint kelt el. Borju: 70 drb, melyek 8—35 fírt drbonkint keltek el.

Bárány: 500 drb legnagyobb része 2—4 fírt drbkint keltek el.

Ló: 200 drb. melyek 30—150 fírt drbonkint vétettek meg.

Sertés: 260 drb. melyek legtöbbnyire hentesek által vétettek meg 26—27 fírt másszáknint.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. május 20-án.

5% Metalliques . . . 59 30	Hitelintézet . . . 278 30
Neuweti kölcsön. 68 85	Váltó Londonra 125 05
1860. évi kölcsön 97 25	Ezüst 122 75
Bankrészevény. 767	Arany 5.91 1/2

Napoleonkor 9.93

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

Nyitlér.

Fogorvos Dr. Máthé D. Bécsből tesz egyes műfogakat és egész fogsorokat a legujabb amerikai mód szerint, az odvas fogak arany vagy más tartós anyagokkal tömi (plom-bíroz) és azzalt azokat a fájdalomtól és véghomlástól sok évekig megmenti; az oly rosz fogakat és gyökereket, melyek a szájbán az ép fogakra vagy általában az egészszégre kártékonyan hatnak, az ugynevezett kéjgáz (Lustgas) alkalmazása alatt veszi ki, a nélkül, hogy ezen 1—2 percig tartó műtét a legkevésbé fájdalmat okozná, — továbbá gyógyít minden-nemű száj- és imy-betegségeket.

A fog plombírozásáért és műfog tételért jót áll. Tanácsadás és árjegyzék ingyen.

Lakika „Fehér-kereszt“ szállodában 1-ső em. 5-ik sz., rendel naponta reg. 9—12 és d. u. 2—5 óráig — május 31-ig.

Riunione Adriatica di Sicurtà.

(Adriai biztosító-társaság.)

Alulírt főügynökségnél ez idén is elfogadtatnak

BIZTOSÍTÁSOK JÉGKÁROK ELLEN

különös olcsó díjszabályzat és egyéb kedvező föltételek mellett.

Előforduló károk rögtön felvételnek és a teljes kártérítés biztosítottatik.

Arad, 1871. évi május hóban.

Az aradi főügynökség:

ifj. Steinitzer József.

Nap- és esernyők raktára.

Legujabb divatú kész női öltönyök

bársony, posztó, selyem és cloth kelmékből.

RUHAKELMEK A LEGNAGYOB B VÁLASZTÉKBAN,

u. m. gazier, barége, mozambique, lenos, popelin,

SZEGÉLYLYEL ÉS ROJTOKKAL.

JACONA, BATTIST, BRILLANTIN, PIQUE, MINDEN SZINBEN.

KÉSZ NŐI RUHÁK ÉS USZÁLYOK.

Rumburgi, hollandi, creas és fonalvásznak. Calicot, abroszok, törülközők, asztalkendők, kanavász s csinvat.

Tarka és fehér ingek. Férfi gallérok, nyakkendők és kézelők, legujabb divat szerint.

Harisnyákat fildeko czérna és selyemből, ajánl a nagyérdemű közönségnek a legjutányosabb áron

STRASSER J. GYULA.

379-5-10

Eső-köpenyek 4 forinttól felfelé.

Férfi és női fehérneműek gyára.

JELENTÉS.

Alólírottak bátorzkodnak a mélyen tisztelt közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy az eddig a Teleki-utcában létezett

zongora raktár- és kölcsönző intézetüket

tetemesen megnagyobbítva, folyó évi május 1-től a főtéren levő 3. sz. a. Winkler-féle új épület 1-ső emeletébe tették át.

Ajánlják egyszersmind dús választéku csupán csak jeles a leghirnevesebb bécsi gyárakból való zongora tárukat lehető legjutányosabb áron.

Jó karban lévő átjátszott zongorák úgy eladásra mint kikölcsönzésre csekély díjfizetés mellett folyton vannak készletben.

A t. czimű közönség eddigi szives bizalmát hálásan megköszönve, további pártolásért esedeznek.

Aradon, 1871. május hóban.

Tisztelettel

Budits és Ast.

Aradi kereskedelmi és iparbank.

Az aradi kereskedelmi és iparbank t. cz. részvényesei ezennel felkéretnek, miszerint a bank ideiglenes jegyeire az utolsó részlet fizetés

30 forinttal f. évi június 20-tól 30-ig

a bank pénztáránál teljesíteni sziveskedjenek.

Az ideiglenes jegyek ugyanakkor végleges részvényekért fognak becséréltetni.

Az igazgató választmány.

Lakváltoztatás.

Alólírott tisztelettel jelenti a nagyérdemű t. cz. közönségnek, hogy műhelyét az uri-utczai Kaupert-féle házból **öt pacsirta-utca 10. szám alatti Zachariás-féle házba** tette át.

Egyszersmind van szerencsém jelenteni, mikép műhelyemet akként szereltem fel, hogy a kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelni képes vagyok.

Továbbá bátor vagyok felemlíteni, miszerint nálam a **Norton-féle kutak** folytonosan vannak készletben, s általam felállítva, tetemesen leszállított áron mindenkor kaphatók.

Midőn végül a t. cz. közönség eddigi bizalmáért köszönetet mondánék, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Tisztelettel

Heim Mór,

lakatosmester.

431-1-3

Valódi hegyi borok

eladása.

Alólírott bátorodik tisztelettel jelenteni, hogy kigyó-utca 9. sz. a. házban

tiszta, valódi hegyi borokból

házon kívüli

bormérési üzletet

nyitott, s ajánlja magát a t. cz. közönségnek azon biztosítással, miszerint törekedni fog, hogy az általa kimért borok kitűnő minősége által a tisztelt vevők meglegedését kiérdemelje s azt folyton meg is tartsa.

Van szerencsése alólírotnak evet egyidejűleg értesíteni, hogy

dús borkészleteit

mint nagyban, úgy kicsiben is, 1, 1/2 és 1/4 akós hordókban edénynyel vagy anélkül a legelfogadhatóbb áron árulja. Számos látogatásra ajánlja magát

Aradon, 1871. május hóban.

Priegel Godofréd.

433-1-3

Lakváltoztatás.

Értesitem a t. cz. közönséget, hogy lakásomat fő-tér 18. szám a. Fruscha-féle házba **f. évi május 1-től** tettem át.

Dr. Róth Albert,

Aradmegye főorvosa.

375-3-3

Helyiségváltoztatás.

Alólírott a mélyen tisztelt közönségnek alázattal jelenti, hogy a főtéren Ackermann-féle 8. számú házban létező

fűszer, anyag és festék-árúk kereskedésén

kivül, mely ezentul mint fiók üzlet fog fenállani, még egy másodikat, ugyancsak a főtéren „a vas kapu”-hoz czimzett **Hassenfratz-féle házban** nyitott.

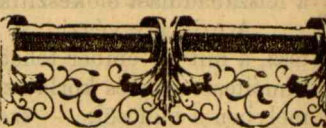
Midőn a t. cz. közönségnek iránta eddig tanúsított megtisztelő bizalmáért forró köszönetét nyilvánítaná, esedezik egyszersmind azt új üzletére is kiterjesztetni, igérvén, mikép egész törekvése oda leend irányozva, hogy azt magának jeles árúk, szilárd és pontos szolgálat, valamint jutányos árak által jövőre is biztosítsa és folyton megtarthassa.

Arad, 1871. május hóban.

Mély tisztelettel

Szailer Emil.

434-1-6

Meghívás.

Folyó május hó 29-én, a borosjenői nagy vendéglő helyiségében a helyben építendő i. r. imaház javára, zártkörű **táncverseny** tartatik, melyre **mal összekötött műkedvelői hangverseny** tartatik, melyre a t. cz. közönség tisztelettel meghívatik

a rendezőség által.

424-2-2

Aradi I. takarékpénztár.

Zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

Folyó évi május hó 23-án kedden d. e. 9 órakor az aradi első takarékpénztár zálogosztály helyiségében következő számu lejárt arany és ezüst zálogok az alapszabályok 15. §. értelmé szerint a legtöbb ígérőnek azonnali lefizetés mellett elárvereltetnek, é. p. Balitár sz. 490. 419. 743. 1989. 1996. 1999. 2001. 2045. 2093. 2097. 2127. 7. 72. 919. 131. 138. 139. 142. 153. 183. 196. 223. 554. 245. 289. 317. 320. 324. 338. 137. 273. 79. 92. 477. 449. 214. 552. 558. 569. 615. 647. 678. 282. 257. 254. 684. 703. 721. 724. 745. 809. 818. 829. 835. 837. 858. 862. 885. 1009. 1016. 1062. 1084. 346. 353. 305. 438. mely árveréshez venni szándékozők tisztelettel meghívotnak.

Arad, 1871-ik évi május 13-án.

412-3-3

Az igazgatóság.